

Силабус курсу

Міжнародна безпека та національні інтереси держави

Ступінь вищої освіти - магістр
Галузь знань - 29 Міжнародні відносини
Спеціальність - 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітньо-професійна програма - «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Рік навчання: 3

Семестр: 6

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Керівник курсу

д. політ. наук, професор Василь Васильович ГУЛАЙ

Контактна інформація v.gulay@wunu.edu.ua

Дисципліна «Міжнародна безпека та національні інтереси держави» спрямована на формування у студентів системи знань та умінь орієнтуватися у сучасних аспектах забезпечення національної, регіональної та міжнародної безпеки; самостійно аналізувати роль зовнішніх та внутрішніх факторів, які впливають на стан національної безпеки України; визначати роль державних інституцій та інститутів громадянського суспільства у забезпеченні безпеки суспільства, держави й особистості; аналізувати соціокультурні процеси у сфері національної безпеки.

Структура курсу

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Безпека як соціальна проблема та історичний розвиток	Розуміти безпеку як соціальну проблему та її історичний розвиток	Тести, питання
2/2	2. Понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства	Розуміти понятійно-категоріальний апарат сучасного безпекознавства	Кейси
2/2	3. Основні підходи, види та складові національної безпеки	Аналізувати основні підходи, види та складові національної безпеки	Тести, питання
2/2	4. Поняття “загроза”, “виклик” та “ризик” у теорії та практиці національної безпеки.	Аналізувати поняття “загроза”, “виклик” та “ризик” у теорії та практиці національної безпеки.	Кейси
2/2	5. Національні інтереси в структурі національної безпеки держави.	Аналізувати національні інтереси в структурі національної безпеки держави.	Ситуаційні завдання
2/2	6. Система забезпечення національної безпеки держави в основних сферах.	Аналізувати систему забезпечення національної безпеки держави в основних сферах.	Ситуаційні завдання
2/2	7. Державна політика в сфері забезпечення воєнної безпеки.	Аналізувати державну політику в сфері забезпечення воєнної безпеки.	Тести, питання
2/2	8. Національна стійкість як	Розуміти національну стійкість як	Кейси

	основа національної безпеки держави в сучасних умовах	основу національної безпеки держави в сучасних умовах	
2/2	9. Наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах	Розуміти наукові підходи до трактування безпеки у сучасних міжнародних відносинах	Тести, питання
2/2	10. Глобальні процеси сучасності та виклики безпеці	Здійснювати аналіз глобальних процесів сучасності та викликів безпеці	Ситуаційні завдання
2/2	11. Роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях.	Аналізувати Роль міжнародних організацій у формуванні системи безпеки на різних рівнях.	Кейси
2/2	12. Основні стратегії у сфері безпеки та оборони та їх класифікація	Розуміти Основні стратегії у сфері безпеки та оборони та їх класифікація	Тести, питання
2/2	13. Формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу.	Аналізувати формування та реалізація національної безпеки України в умовах постбіполярного світу.	Тести, питання
2/2	14. Актуальні загрози національній безпеці України в умовах повномасштабного вторгнення Росії	Аналізувати актуальні загрози України в умовах повномасштабного вторгнення Росії	Тести, питання

Літературні джерела

1. Безпека та конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації [Текст]: монографія [О.С. Власюк, А.І. Мокій, О.І. Ляш, В.І. Волошин, М.І. Флейчук, Т.О. Власюк та ін.] / за заг. ред. О.С. Власюка. – Київ: НІСД, 2017. – 384 с.
2. Братунь К. О. Безпековий вимір міждержавних українсько-російських відносин [Текст]: автореферат дисертації кандидата політичних наук / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ, 2021.- 20 с.
3. Визначення рівня та оцінювання загроз енергетичній безпеці [Текст] : зб. аналіт. доп. / [О. М. Суходоля та ін. ; за ред. О. М. Суходолі] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Центр безпек. дослідж. - Київ : НІСД, 2022. - 159 с.
4. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співробітництво [Текст]: монографія. - Київ: Інститут історії України НАН України, 2023. - 264 с.
5. Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс [Текст]: монографія / За ред. В.А. Кротюка. - Харків: ФОП Федорко М. Ю., 2021. - 558 с.
6. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики [Текст]: Вибр. наук. праці. – Київ: НІСД, 2016. 528 с.
7. Воєнна безпека України на межі століть [Текст] . - Київ: Стилос, 2002. - 394 с.
8. Глобалізація безпеки [Текст]: навчальний посібник / О. Потехін, І. Тодоров. - Донецьк : Ноулідж, Донецьке відділення, 2011. - 246 с.
9. Глобальна та національна безпека [Текст]: підручник / за заг. ред. Г. П. Ситника. - Київ: НАДУ, 2016. - 784 с.
10. Гольцов А. Г. Геополітичний вимір стратегії Російської Федерації на пострадянському просторі [Текст]: монографія. – Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 392 с.
11. Гончаренко Г. А. Управління сектором безпеки України: проблеми теорії та практики [Текст]: монографія. - Харків : Право, 2020. - 344 с.

12. Держава, суверенітет, національна безпека крізь призму глобалізації [Текст] / Алексєєнко І. В., Курас А. І., Рябінін Є. В. ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, Маріупол. держ. ун-т. - Ніжин : Лисенко М. М. [вид.], 2018. - 303 с.
13. Держава та приватний сектор на захист національної безпеки: від взаємодії до партнерства [Текст] : аналіт. доп. / [О. Д. Маркєєва, Б. Л. Розвадовський] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Центр безпек. дослідж. - Київ : НІСД, 2021. - 70 с.
14. Дзьобань О. П. Національна безпека в суспільствах транзитивного типу[Текст]: монографія. -Харків: НАУ ім. М. Є. Жуковського "ХАР", 2004. - 291 с.
15. Дмитренко М. А. Суспільні трансформації та політичні аспекти загроз національній безпеці України[Текст]: Монографія. – Київ: Знання України, 2006. - 348 с.
16. Єремєєва І. А. Теорії цивілізацій та міжнародні конфлікти[Текст]: підручник. - Дніпро, 2021. - 142 с.
17. Загурська-Антонюк Тероризм та міжнародна безпека у контексті глобалізації сучасного світу[Текст] // Інвестиції: практика та досвід : науково-практичний журнал / Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили ; ТОВ "ДКС Центр" ; голов. ред. Ємельянов В.М. ; редкол.: Бартош Г., Беглиця В.П., Гармідер Л.Д. [та ін.]. – Київ, 2020. – № 17/18, вересень. – С. 116-123.
18. Зовнішня політика та національна безпека [Текст] : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел ; [за ред. Г. П. Ситника] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Кравченко Я. О. [вид.], 2021. - 243 с.
19. Іляш О. І. Трансформація системи національної безпеки України: регіональний вимір[Текст]: монографія. -Львів: ПАІС, 2012. - 592с.
20. Історія політичної думки[Текст]: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, І. Ю. Вільчинська, В. В. Гулай та ін.]; 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2022. – Т.2.: ХХ – початок ХХІ ст. 598 с .
21. Історія політичної думки[Текст]: підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексєєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. В. Гулай та ін.]. Львів : «Новий Світ – 2000», 2022. - 1000 с.
22. Кремлівська агресія проти України: роздуми в контексті війни [Текст]: монографія / О. С. Власюк, С. В. Кононенко. – Київ : НІСД, 2017. – 304 с.
23. Культурна спадщина та національна безпека[Текст] : аналіт. доп. / [В. Потапенко, Ю. Тищенко, Ю. Каплан та ін.] ; за ред. В. Потапенка. – Київ : НІСД, 2023. – 58 с.
24. Ліпкан В. А. Національна безпека України[Текст]: Навчальний посібник. – Київ: Кондор, 2008. – 552 с.
25. Малиновська О. А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії [Текст] : монографія. – Київ : НІСД, 2018. 472 с.
26. Міжнародна економічна безпека України: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / [Т. М. Вісіна та ін.] ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : ІВВ Луц. НТУ, 2020. - 211 с.
27. Міжнародна та національна безпека : теоретичні і прикладні аспекти [Текст]: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 11 березня, 2022 року) /[редакційна колегія : А.Є. Фоменко (голова) ... [та ін.]. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. - 463 с.
28. Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти [Текст]: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 17 бер. 2023 р.). - Дніпро : ДДУВС, 2023. - 812 с.
29. Міжнародні конфлікти (кінець ХІХ - перша половина ХХ століття) [Текст]: підручник / І. Іжнін, С. Пик, К. Поліщук. - Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. - 448 с.
30. Міжнародні організації у сфері безпеки НАТО ОБСЄ [Текст] : навч. посіб. / Н. Л. Яковенко ; [за наук. ред. В. М. Матвієнка] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2020. - 367 с.
31. Міцніший союз: консолідація демократій унаслідок широкомасштабної агресії Росії проти України [Текст]: аналіт. доп. / [О. Александров, О. Борділовська, А. Веселовський та ін.] ; за ред. О. Александрова – Київ : НІСД, 2023. – 75 с.
32. Національна безпека держави: філософсько-правовий і соціально-економічний аналіз[Текст]: монографія / В. Бліхар ... [та ін.]. -Хмельницький: Монускрипт, 2021. - 402 с.

33. Національна безпека України [Текст] : навч. посіб. / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 291 с.
34. Національна безпека України у викликах новітньої історії [Текст] : [колект.] монографія / [А. К. Адельбасва та ін. ; авт.-уклад. В. І. Шпак ; керівник авт. кол. С. І. Табачников ; наук. ред.: В. В. Стецюк, Р. Г. Процюк, Ю. М. Кузнецов] ; ГО " Нац. акад. наук вищ. освіти України". - Київ : Експрес-об'ява, 2020. - 463 с.
35. Національна безпека України в умовах інституціональних змін і нової глобальної інфосфери [Текст] : [колект.] монографія / [Т. В. Сокольська та ін. ; за заг. ред. П. І. Юхименка] ; Білоцерків. нац. аграр. ун-т. - Біла Церква : БНАУ, 2021. - 419 с.
36. Національна безпека в умовах інформаційних та гібридних війн [Текст] : монографія / [В. С. Куйбіда та ін.] ; за заг. ред. В. Куйбіди і В. Бебика ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ред. пол.-укр. журн. "Соц.-гуманітар. науки". - Київ : НАДУ, 2019. – 380 с.
37. Національна стійкість України : стратегія відповіді на виклики та випередження гібридних загроз [Текст]: національна доповідь / [редакційна колегія : С.І. Пирожков ... [та ін.] ; Національна академія наук України, Секція суспільних і гуманітарних наук. Київ : Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса, 2022.- 552 с.
38. Погляд на безпеку України у контексті сучасної геополітики [Текст]: аспекти державного управління / М. І. Шпура, І. В. Романов, Ф.В. Саганюк та ін. – Київ: ННДЦ ОТ і ВБ України, 2006. - 257 с.
39. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи [Текст] : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко, В. В. Гулай та ін.]. - Львів : «Новий Світ-2000», 2022. Т. 2. - 535 с.
40. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища [Текст]. - Київ : Національний інститут стратегічних досліджень, 2022. - 455 с.
41. Розвиток законодавства України у сфері оборони: проблеми адаптації до стандартів НАТО та шляхи їх вирішення [Текст] : матеріали наук.-практ. конф., 23 квіт. 2021 р. / [упоряд.: П. П. Богущий, В. Г. Пилипчук, С. О. Дорогих] ; Нац. акад. прав. наук України [та ін.]. - Київ : Фенікс, 2021. - 373 с.
42. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство [Текст]/ С. Віднянський, А. Мартинов . - Київ : Інститут історії України НАН України, 2023. - 262 с.
43. Стратегії національної безпеки України [Текст]: навчальний посібник для закладів вищої освіти / І.В. Сервецький ... [та ін.] ; Міжрегіональна академія управління персоналом. - Київ : Людмила, 2023.- 515 с.
44. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика [Текст]/ Навч. посібник / В. М. Бебик С. О. Шергін, Л. О. Дегтяров. – Київ: Університет «Україна», 2006. - 208 с.
45. Сучасні виклики та актуальні проблеми забезпечення міжнародної та національної безпеки :(тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення) [Текст]: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 2 грудня 2022 р.) / [упорядник : С.В. Корогод]. - Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. - 379 с.
46. Теоретико-методологічні основи забезпечення національної безпеки України [Текст]: монографія: у 7 т. Т. 1: Теоретичні основи, методи й технології забезпечення національної безпеки України / В. Ю. Богданович, І. Ю. Свида, Є. Д. Скулиш; за заг. ред. Є. Д. Скулиша. - Київ: Наук.-вид. відділ НА СБУ, 2012. - 548 с.
47. Тимків Я. Теорія і практика сучасної європейської політики безпеки: приклад Польщі [Текст]: навч. посіб. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. - 224 с.
48. Тихомиров Д. О. Теоретико-правові засади державної політики у сфері безпеки [Текст]: монографія Міністерство внутрішніх справ України, Національна академія внутрішніх справ. - Київ : Р.О. Маслаков, 2020.- 344 с.
49. Тодоров І. Я. Євроатлантична інтеграція України : історія та сучасність [Текст]: навчальний посібник. - Ужгород : Рік-У, 2022. - 375 с.
50. Тридцять років Незалежності України: соціально-економічні підсумки та стратегічні візії майбутнього [Текст] : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базилюк, О. О. Коломієць та ін.] ; (за наук. ред. д-ра екон. наук. Я. А. Жаліла). – Київ : НІСД, 2021. – 324 с.

51. Україна в системі змін парадигми світопорядку ХХ-ХХІ століть[Текст]: монографія / Наук. ред. д.і.н, доц. Салати О. О. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. - 250 с.
52. Україна і НАТО в контексті суспільно-політичних трансформацій 90-х рр. ХХ-початку ХХІ ст. [Текст] : монографія / Магомедов А. О., Коцур В. В., Коцур Л. М. ; Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. - Переяслав : Домбровська Я. М., 2022. - 333 с.
53. Шаров О. М. Економічна дипломатія: основи, проблеми та перспективи[Текст] : монографія / О. М. Шаров ; Національний інститут стратегічних досліджень. – Київ : НІСД, 2019. – 560 с.
54. ЩОРІЧНИК СІПРІ: ОЗБРОЄННЯ, РОЗЗБРОЄННЯ ТА МІЖНАРОДНА БЕЗПЕКА = SIPRI yearbook: Armaments, disarmament and international security[Текст] / Стокгольм. міжнар. ін-т дослідж. миру (СІПРІ) ; редкол.: Ян Дейвіс (голов. ред.) [та ін.]. - Київ : Центр Розумкова. - Українське видання (Пер. з англ.)
55. Якубова Л. Д. Рашизм: Звір з безодні[Текст]. - Київ: Академперіодика, 2023. - 318 с.
56. Developing The Critical Infrastructure Protection System in Ukraine [Text]: monograph / [S. Kondratov, D. Bobro, V. Horbulin et al.] ; general editor O. Sukhodolia. – Kyiv : NISS, 2017. – 184 p.
57. Impact of ethnic conflicts on regional and international security and consequences [Text] : abstr. of the diss. ... Dr of Philosophy : 7304.01 / Zafar Nuri oglu Najafov ; [Milit. Acad. of Armed Forces]. - Baku, 2021. - 26 p.
58. 22. International Scientific Conference "Economic Security: State, Cluster, Enterprise", December 25-26, 2020, Lisbon, Portugal [Text] : proc. of the conf. / Nova Univ., Nova School of Business a. Economics. - Riga : Baltija Publ., 2020. - VI, 140 p.
59. Modern geopolitics as a challenge for international security [Text] : intern. collective monogr. [Text] / [auth.: Teresa Astramowicz-Leyk et al.] ; ed. by Oleksandra Kordonska, Rostyslav Romaniuk ; Ivan Franko nat. univ. of Lviv, Fac. of intern. relations, Univ. of Warmia a. Mazury in Olsztyn, Inst. of political science. - Lviv ; Olsztyn : Levada, 2018. - 191 p.
60. 14. Security factors of education policy: international experience and Ukrainian realities [Text] : analytical report / [T. V. Chernenko [et al.]] ; The Nat. inst. for strategic studies. - Kyiv : NISS, 2018. - 56 p.
61. The World Hybrid War: Ukrainian Forefront: monograph abridged and translated from ukrainian [Text] / Volodymyr Horbulin. — Kharkiv: Folio, 2017. — 158 p.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету (інституту).

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	40%

Усне опитування під час занять (1-6 теми) - 5 балів за тему - макс. 30 балів Модульна контрольна робота - макс. 70 балів	Усне опитування під час занять (7-14 теми) 5 балів за тему - макс. 40 балів Модульна контрольна робота - макс. 60 балів	Підготовка КПІЗ - макс. 40 балів Захист КПІЗ - макс. 40 балів Участь у тренінгах - макс. 20 балів	Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів Теоретичне питання – макс. 35 балів Практичне завдання – макс. 40 балів
---	--	---	---

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)